

EN RECORD I HOMENATGE A JOSEP SOLÀ I PUJOL

Jaume Boix i Prat

Fou el primer músic professional de qui tenim constància en tota la història coneguda de Mollet; fou un molletà que traspassà fronteres donant concerts de piano a molts indrets del món.

Els nostres autors locals: Joan Aliguer (*Mollet en Deute*) i Joan Solé Tura (*Cent Vides, Cent Històries*), ja l'han esmentat en aquestes obres; per tant, ja és immortal en la història de Mollet.

La meva intenció és intentar donar una pinzellada més a la faceta musical i humana d'aquest jove músic, amb una trajectòria molt ascendent, que malauradament va ésser patèticament trencada.

Compto per aquest intent amb l'amistat dels seus més directes parents: els germans Josep i Andreu Solà (nebots seus) que guarden com un tresor tot un recull de programes, ressenyes musicals, correspondències, cartells, articles periodístics... tot gelosament recopilat per la seva àvia (mare del músic). Cal dir que el Mestre Josep Solà, que tots coneixem, també n'és emparentat, i moltes vegades hem comentat la llàstima d'aquesta pèrdua.

Davant d'aquest recull de tota la seva vida artística, quan s'arriba a les últimes pàgines, només es pot pensar que varen ser testimoni de moltes llàgrimes d'una mare i un pare que recollien tots els èxits del seu fill.

Nasqué a Mollet el dia 9 de setembre de 1890. Els seus pares Josep i Antònia, regentaven un local anomenat «LA TENDA» (famos en aquella època) en que hi havia: tenda, cafè i sala de ball... (en la qual era obligació que els balladors portessin corbata... així els besavis ho afirmaven)

De molt jove ja va demostrar molta afició i talent per la música. Els seus pares no s'ho varen pensar gens, i el varen matricular

a l'Escola Municipal de Música de Barcelona (Institució fundada en 1886). Fou deixeble del l'inoblidable Mestre Enric Morera en solfeig i teoria, i en piano, de Joan Bautista Pellicer. Bon començament per un alumne tenir la sort de donar els primers passos de la mà de tan bons Mestres.

Totes les seves notes varen ser excel·lents i matrícules d'honor.

Per cert que hi ha un fet que és poc conegut, i és que el mestre Enric Morera havia vingut en diverses ocasions a Mollet, a casa dels pares d'en Josep, i en una ocasió, després de dinar, va demanar al seu alumne que interpretés davant dels seus pares una obra de piano en la qual en Josep havia sobresortit en els exàmens (aquest fet sempre el contava l'àvia Antònia als seus nets)

Més endavat rebé lliçons magistrals del gran pianista Joaquim Malats, un dels més grans pianistes que hem tingut a Catalunya, guanyador del primer Premi al Conservatori de Paris, i Premi Démier l'any 1903. (Va estrenar la famosa i difícilíssima obra *Suite Iberia* d'Albeniz, arreu del món).

En Josep aviat va començar a donar concerts, assolint molts èxits ja en plena juvenesa doncs tenia 15 o 16 anys.

Arribant aquí hem de fer constar un fet que segurament influí molt per la seva anada a l'Argentina: El Mestre Morera va estar en tres ocasions al llarg de la seva vida a Buenos Aires. La primera d'infant, amb els seus pares, el 1883 vingué a Barcelona i del 1886 al 88 tornà a Argentina, i va ser després d'un tercer viatge que, de tornada, va ser nomenat Sots-Director de l'Escola Municipal de Música de Barcelona i ja sempre més va quedar-se aquí.

Sens dubte això influiria en la decisió d'en Josep, ja que el Mestre Morera l'orientaria de les possibilitats musicals i pedagògiques d'aquell país, que ell coneixia prou bé.

Mentrestant va conèixer un bon violinista, López Naguil, més o menys de la seva mateixa edat, i junts varen donar diversos concerts a l'Ateneu Barcelonès, dels quals hi ha diversos programes conservats en el recull esmentat. En ells hi figuren tres parts de concert: la primera, piano-violí, la segona, piano sol, i la tercera, piano-violí. Varen assolir molt èxit pel que esmentava la premsa d'aquell temps (Novembre de 1908).

Els dos, tan joves i esperonats per l'èxit assolit, decidiren donar el gran pas: emprengueren el viatge a Buenos Aires, a principis del 1909.

Josep Solà i Pujol

Varen donar molts concerts junts; hi ha un programa del mateix 1909 al Prince George's Hall de Buenos Aires, i un retall de diari amb una crítica molt elogiosa.

Al cap d'un temps, en Josep va conèixer també a un argentí de procedència italiana: Joan Maffioli, violinista i músic molt conegut a l'Argentina, el qual de seguida va captar la gran qualitat musical d'en Josep i, junts, van fundar un Conservatori de Música al mateix Buenos Aires. De seguida assoliren un alumnat molt selecte, i així l'activitat d'en Josep Solà va créixer notablement, doncs a part de les seves aportacions pedagògiques al Conservatori, multiplicà les seves actuacions concertístiques per tot el país.

Es formà un Quintet anomenat *Sociedad Argentina de Música de Cámara* format per: Josep Solà, López Naguil, Fontova, Sanchez i Vilaclara. (Es disposen de molts programes d'aquest Quintet, amb actuacions per tot el país).

La seva vida estava adreçada a aconseguir uns alts nivells d'èxit, tenint en compte la seva joventut i l'alta categoria musical que havia assolit.

De tant en tant, i quan era possible, venia a Mollet a veure els pares. En l'últim viatge que feu, fins volia convèncer al seu germà Vicens que anés amb ell a l'Argentina, el qual va estar a punt d'acompanyar-lo, encara que a última hora en desistís (no podia imaginar-se l'encertament de la seva decisió).

En Josep, com sempre, s'embarcà al vaixell «Príncipe de Asturias», el qual feia la línia regular Barcelona-Buenos Aires. Segurament aprofitava els dies de viatge per planificar totes les seves activitats que allà l'esperaven.

Però arribà el moment fatal. Era el dia 5 de Març de 1916, hi havia una espessa boira baixa, el vaixell es dirigia per fer escala al port de Santos i a les 4'15 de la matinada va xocar contra les roques, prop de l'illa de San Sebastià. S'obriren unes vies d'aigua gravíssimes...

La mort en un naufragi crec que és, potser, la més tràgica, la més patètica, la més cruel. Ineluctablement, una persona amb plenes facultats físiques i intel·lectuals té d'enfrontar un traspàs immediat que deu esdevenir horrible, el pensament deu buscar una raó que no troba... la vida deu passar pel cervell com un llamp...

Pares, germans, projectes, il·lusions... desesperació (sols es deu mitigar al pressentir que la ma de Déu és a prop).

Què més podem dir? Els pares tancarien el llibre en què guardaven tots els passos del seu fill que morí en mar, plorant per un fill que no pogué complir ni tan sols els 26 anys, tot hi haver assolit un alt nivell professional. Molt trist.

En el recull s'hi troben diverses cartes; en una, el Sr. J. Maffioli dóna el seu condol als pares, i els diu que seguidament els envia els seus objectes personals.

En una altra carta de quasi un any després, els hi comunica que està gestionant per obtenir l'acta de defunció a Santos, que es on jurídicament pertany redactar-la, i els comunica que en un naufragi es tarden 3 anys en obtenir-la, ja que el cos no va ésser trobat.

Descansi en pau. És de justícia que Mollet sempre el tingui com un fill que malauradament va perdre massa jove, amb una trajectòria tan ascendent. Que no s'esborri ja mai el seu record.